

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

37. НЕДЕЉА ПО ДУХОВИМА
свети мученик Трифун

Лк. 19, 1 - 10, зч. 94; 1Тим. 4, 9 - 15, зач. 285.

Тим Колиндер

О ЈЕДНОМ ТУМАЧЕЊУ ПРИЧЕ О ЗАКХЕЈУ

Као Закхеј, и ти си се сада попео на дрво да би видео Господа (Лк. 19). Ниси то учинио ни снагом својих мисли, нити на неки мистични, умни начин. Људско си биће и имаш тело: као Закхеј, користио си снагу својих удова и плод који је земља дала да би се издигао изнад тла. Ако си то учинио са разумевањем и смирењем расуђивањем, свестан тежине свога тела, но без страха, мудро, не гледајући на страну, имао си ту благодат да, изнад глава гомиле људи, то јест, изнад твојих овосветских жеља, на тренутак угледаш Њега кога си тражио.

Приметио си, сада пошто си стекао јаснију спознају о сопственој грешности, да те више не привлаче забаве и друштвени живот; дато ти је да на тренутак видиш свога унутрашњег човека, онаквог какав он уистину јесте. Можда ти се чини да је до сада твоје срце личило на чун - орахову љускицу коју су водене струје носиле тамо-амо, без циља, без кормилара; а да сада, на сву срећу, твој пут има и циља и

смисла. Но не заборављај никада да си ти и даље иста та орахова љускица на отвореном мору; ако си правилно пловио, сада си тек у могућности да видиш колико је заиста слабашан и мали твој чун.

Ако само покажемо добру намеру, сам Господ ће нам бити путеводитељ, каже Владика Теофилакт Охридски. Христос говори Закхеју: сиђи брзо (дакле, унизи се), јер ми данас ваља бити у дому твоме (Лк. 19:5). Дом се овде може схватити као срце човеково. Заиста, вели Господ, попео си се на дрво и победио један део својих овосветских прохтева, јер си желео да Ме видиш, тј. пожелело си да Ме осетиш кад пролазим твојим срцем. Али сада похитај да се унизиш, да се смириш, како не би и даље седео на дрвету мислећи да си бољи од других, јер у срцима нишгих Ја обитавам. И сиђе брзо, и прими га радујући се (Лк. 19:6).

Закхеј, први међу цариницима, прими тада Христа, и одмах раздаде сва своја блага. Половину својих добара даде сиромасима, а

ће моћи да ублажи свим животним разонодама помоћу којих одвлачи пажњу од мисли на дуван. Али одузмите од тога животне разоноде које одвлаче пажњу... И патње ће се увеличати. Не пати, уствари, тијело, него душа која у тијелу живи, навикнута да кроз тијело задовољава своју похоту, своју страст. Лишена задовољства, душа пати. Тако исто пати, наравно, и душа богаташа, када се изненада лиши богатства, тако и душа љубитеља покоја, када се лиши покоја, тако и душа самољупца, када добије ударац по свом самољубљу... Колико ли је само самоубистава било на тој основи! Све је ово искуство, голо искуство нашег земаљског живота. Већ овдје, на земљи, ми можемо да проводимо експерименте над својом душом. Сваки човјек би требао да буде далековид. Треба своју кућу чувати од поткопавања (Мт. 24,43).

Осјећајући све то, можемо ли ми спокојно да се предајемо страстима, и да их чак дијелимо на озбиљне и "невине"? Јер, ватра је ватра - била она од кућне пећи или од шибице. И једна и друга су мучне за човјека који је се дотакне, и једна и друга може бити смртна. Ми морамо схватити ту неоспорну истину да је свака страст, свака похота - ватра.

Божији Закон закључао је инстинкте тијела човјека у оквиру, а вољној и осјећајној енергији душе даје истинити правац и смјер, да би човјек удобно и лако ишао према одухотворењу. Како треба називати човјека који се, схватајући све то, спокојно и ласкомислено односи према својим

страстима, који их извињава, успављујући све признаке спаситељне танане осјећајности у својој души?

Треба, прије свега, престати оправдавати своју похоту - чак и најмању могућу, треба је осудити пред Богом и пред самим собом. Треба се молити о избављењу, о спасењу. Спаситељ Господ се назива спаситељем не из неких апстрактних разлога, него из веома реалних. Спаситељ спашава од свих слабости и страсти. Он избавља. Он исцјељује. Савршено видљиво, осјетљиво. Исцјељујући, прашта. Праштање је исцјељење онога што треба да се опрости. Даје се оно само онима који су гладни и жедни те правде. Онима који би, просто, вољели да им се то деси, и који труну у тим својим жељама - исцјељење се не даје. Онима, пак, који горе пламеним, умољавајућим, устремљеним срцем - даје се. Зато што су само такви способни да оцијене дар Божијег исцјељења, да га не расточе и да поблагодаре за њега, да га пажљиво чувају Именом Спаситељевим од нових искушења зла.

Наравно, пушење је веома невелика похота, као што је и шибица невелика ватра. Али је и та похота духу одвратна, и немогуће је чак ни замислити некога из најближих Господових ученика како - пуше цигарету.

"Уништавај малу похоту" - говоре свети. Нема таквог жира, који у себи не би крио хрост. Тако је и са гријесима. Мала биљкапузавица се лако ишчупа. Велика захтијева специјално оруђе да би се искоријенила.

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

другу половину потроши да би четвороструко вратио онима које је оштетио. Јер, и ово је син Авраамов (Лк. 9:9), и он је чуо глас Господа свога и отишао из своје земље и од рода својега и

Што мање имаш, то ти је живот једноставнији. Сав сувишак је избачен, срце се скупља око свога средишта и мало-помало покушава да уђе у сопствену срж, у којој се налази лествица

Ако се чини са усрдношћу, човек се томе радује, радује се и Бог своје усрдној чељу. Ако се топи од љубави, из његовог срца тече мед. А ако се сустеже од себелубља [егоизма], мучи се и пати. Један човек, који се самољубиво трудио и препун тескобе и напетости упињао док је читао молитве, рекао је: "О Христе мој, много су ти тесна та врата! Не пролазим ја туда!". А да се трудио са смирењем, сигурно му не би била тако тесна. Сви они који својељубиво приступају постовима, бдењима итд., муче се и немају никакве духовне користи, зато што млате ваздух, а не демоне. Уместо да изагнају искушења, примају још и већа, и логично је да наилазе на многе потешкоће у свом борењу, и да осећају како се даве од напетости. Они пак, који се много труде, али уз велико смирење и са великим надама у Бога, њихово срце се радује а душа добија крила.

из дома оца својега (1 Мој.12:1), у коме су владале страсти и самољубље.

Закхеј је знао да се срце које прима Христа мора испразнити од свега осталог: да оно мора жртвовати сва она блага на незаконит начин стечена - похоту тјелесну и похоту очију и надменост живљења (1 Јов.2:16). Схватио је да је онај који је на земљи богат - сиромаш на небу, јер бити материјално богат исто је што и бити духовно сиромашан, по речима Св. Јована Златоустог.

Колико је немогуће сјединити болест и здравље, толико је немогуће помирити љубав и богатство, вели Св. Исак Сирињ; јер онај који љуби ближњег свог, безусловно поклања сва своја блага: таква је природа љубави. А без љубави нема уласка у Царство Небеско. Ово је схватио и Закхеј.

која води ка небу.

Тада и молитва постаје једноставнија. Молитве се окупљају у самој средини срца и продиру кроз њу. Тамо, у дубинама срца, остаје једина молитва, једина прозба која је потребна: прозба за милост.

Јер шта друго може грешник, и то први међу њима (1 Тим.1:15) желети, осим да се Господ смилује на њега? Има ли он ишта свога што би могао дати? Има ли он сопствене снаге, сопствене воље, било шта своје? Може ли ишта сам предузети? Зна ли ишта? Постоји ли ишта што би он, који ништа не поседује, могао да назове својим?

Такав грешник ништа не поседује, осим греха, а грех је ништавило, оно што не постоји. Грех је празнина, мрак, непоседовање. Тамо пребива грешник, у том ништавилу.

Тако грешник види себе, и

што мање поседује, богатији је: испразњена одаја која се налази дубоко у њему није више крцата стварима пропадљивим, већ је испуњена пунотом, светлошћу и потврдом вечног живота - љубављу и милошћу. У дому његовом сада као гост обитава Господ.

Али како може овај грешник икада да заслужи да га посети Господ? Како може уопште и да замисли да ће Господ погледати на њега у том мраку у коме се налази? Ма колико покушавао да се очисти, ма колико велика била његова борба и труд, ма колико следио Јеванђељске заповести и држао постове, бдео и стражио, одрицао се свега Господа ради, грешник види себе како опет изнова запада у нерасположење и свадљивост, леност и недостатак љубави, неблагодарност и нестрпљивост, и свакојаки други

порок и грех који се замислити може. Како уопште може, онда, да очекује да ће Господ ући у такву одају?

Зато се моли: Госпode, помилуј. Смилуј се не мене, грешног. Јер, заиста сам покушавао да чиним што сам био дужан чинити: орао сам земљу свога срца, чувао сам стадо које тамо напаса (Лк. 17:7-10), но ја сам само убоги слуга Твој и без Тебе не могу чинити ништа. Стога, смилуј се на мене и испуни ме благодаћу Твојом.

Вера расте уз труд и рад (Лк.17:5), а с молитвом човек добија снагу за тај труд. Стога су молитва и рад чврсто повезани, све док се једног дана не слију и не постану једно. Тада ће рад постати молитва, а молитва рад. То је оно што светитељи називају молитвом срца, духовним делањем, Исусовом молитвом.

архиепископ Јован Шаховској **АПОКАЛИПСА СИТНОГА ГРИЈЕХА (3)**

Прича о неопходности одбацивања чак и најситнијег гријеха доводи нас до најважнијег питања људског живота: питања о животу послуже смрти.

Откровење Цркве тврди да душа, не ослободивши се од ове или оне страсти, преноси ту своју страст и на други свијет, гдје ће због одсуства тијела (до васкрсења) бити немогуће ту страст задовољити, због чега ће душа пребивати у непрестаној мучи самоизгарања, непрестаној похлепи гријеха и похоте, без могућности да јој се удовољи.

Гурман, који у свом земаљс-

ком животу само и мисли о јелу, несумњиво ће се послуже своје смрти мучити, будући лишен плотске хране - али не и духовне похлепе да за њом стреми. Пијаница ће се невјероватно трзати, немајући тијело које се задовољити може налијевањем алкохолном и чак ни на мало вријеме неће моћи да успокоји своју измучену душу. Блудник ће осјећати исто. Парелубац такође... Пушач - такође.

Лако је направити експеримент. Нека пушач проба да не пуши два-три дана. Шта ће осјећати? Мучење и нелагоду, коју